

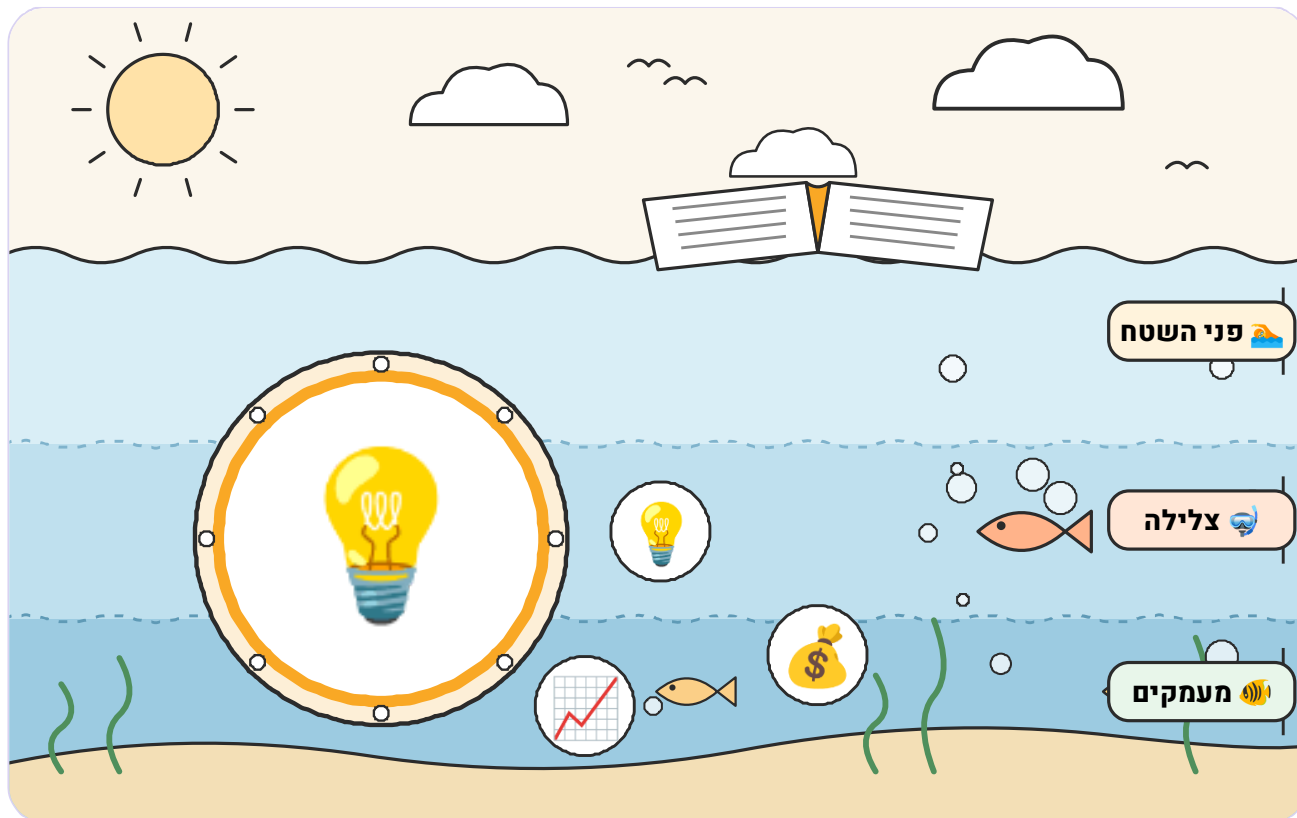

חוברת תלמיד · קריאה והבנה · חנ"מ (אותיות גדולות ותמונות)

מרעיון לעסק: יזמות וכסף

איך רעיון הופך לעסק, הכנסה מול רווח, טעויות כסף שעדיף לעשות עכשיו, והאם בני נוער צריכים לעבוד – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 10 הטקסט: דוכן הלימונדה שלי
- 11 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 12 חלק ב' – צלילה
- 14 חלק ג' – מעמקים
- 16 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 6 דף האסטרטגיות
- 7 מפת הצלילה
- 8 סימניות לגזירה
- 9 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

חנ"מ

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – חנ"מ. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- להבחין בין הכנסה, הוצאות ורווח, ולחשב רווח בדוגמה פשוטה מהחיים.
- להכיר עקרונות יזמות (צורך אמיתי, לקוח מוגדר, מחיר מול עלות, בדיקה קטנה) ולאתר מידע בטקסט ובטבלה.
- לזהות מבנה טיעון (טענה, נימוקים, טענת נגד והכרעה) ולגבש עמדה מנומקת בשאלות של עבודת בני נוער והתנהלות עם כסף.

גרסה קצרה – 10 דקות

קוראים בקול את דוגמת הלימונדה ומחשבים יחד את ההכנסה, ההוצאות והרווח. אחר כך קוראים את פסקאות 3–4 בסיפור של שחר, ועוצרים בשאלה: "איפה שחר עוברת מ'לעבוד קשה' ל'לעבוד חכם'?" מסיימים בכרטיס יציאה: "הכנסה היא __, ורווח הוא __".

שאלת פתיחה לכיתה

דמיינו שקיבלתם מאה שקלים כדי לפתוח עסק קטן בחופש. מה הייתם מוכרים או עושים? ואיך תדעו בסוף החופש אם באמת הרווחתם?

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

חוסן ויזמות: גש"ר מאח"ד · עש"ן ד"ק · מעש"ה

כישלון של עסק ראשון או קנייה דחופה הם הזדמנות לתרגל את עש"ן ד"ק: ע – עצור; ש – שרירים (לקפוץ אגרופים ולשחרר לאט); נ – נשימה (שאיפה איטית ונשיפה ארוכה); ד – דיבור עצמי (משפט מחזק, למשל 'זו טעות זולה ואני לומד/ת ממנה'); ק – קדימה (לבחור צעד קטן אחד ולהמשיך). כמו שחר, אפשר להיעזר בערוצי גש"ר מאח"ד: שכל (חשבון מחדש), חברה (אמא שואלת שאלות), דמיון (רעיון הערכה), אמונה וערכים ('זה המחיר שלי'), רגש וגוף (לחזור לישון בזמן). כשחבר או חברה מפסידים כסף או מתאכזבים מעסק, מתרגלים מעש"ה: מ – מחויבות ('אני כאן איתך'); ע – עידוד לפעולה (משימה קטנה עכשיו); ש – שאלות (מה קרה? מה עוזר לך?); ה – הבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה). העסק הראשון לא הצליח או שהחשבון לא יצא? עצרו עם עש"ן ד"ק: עוצרים ואומרים "עצור!", מכווצים ומשחררים אגרופים, נושמים לאט, אומרים לעצמנו "טעות קטנה היא שיעור זול" – וקדימה, לבדיקה קטנה אחת חדשה.

מערך שיעור – 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וחימום	שאלת הפתיחה: "קיבלתם מאה שקלים לפתוח עסק קטן בחופש. מה תעשו, ואיך תדעו אם הרווחתם?" תלמידים ותלמידות כותבים רעיון אחד על פתק, ושלושה רעיונות נקראים בקול.
7	לפני הקריאה: הכנסה מול רווח	המורה מציג/ה את דוגמת הלימונדה מהטקסט המידעי: מאה כוסות בחמישה שקלים, הכנסה של חמש מאות שקלים, הוצאות של מאתיים שקלים ורווח של שלוש מאות. מבחינים בין עלות קבועה לעלות משתנה. מציצים בכותרות הטבלה ומציבים מטרת קריאה.
15	קריאה בשלושה עומקים	כל קבוצה קוראת את הטקסט ברמה שלה: הצמידים של שחר, איך רעיון הופך לעסק, האם בני נוער צריכים לעבוד, טעויות כסף קטנות או דוכן הלימונדה שלי. קודם עונים על שאלות פני המים, ובתחנת העצירה עוצרים לשאלה. אחר כך צוללים לשאלות שבין השורות.
8	פעילות מיון ומשחק בחירת דרך	ממיינים הכנסה, הוצאה, עלות קבועה ועלות משתנה, או ממיינים את תפקידי המשפטים בטיעון. אחר כך משחקים במשחק בחירת הדרך ומשווים בזוגות: איזו בחירה הכי אחראית, ולמה?
7	מעגל דיון: המעמקים	דיון בשאלות המעגל: ההבדל בין 'יש לי הרבה כסף' לבין 'הרווחתי הרבה', למה אמא של שחר שאלה במקום לענות, איזו טעות כסף כדאי לעשות בזול, והאם בני נוער צריכים לעבוד. מעודדים לנמק בעזרת משפט מהטקסט.
3	כרטיס יציאה	כל תלמיד ותלמידה ממלאים כרטיס יציאה אחד: הגדרה של הכנסה ושל רווח, עיקרון מהטבלה, או כלל כסף אישי.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה

- לפני, בזמן ואחרי הקריאה: לפני הקריאה מציצים בכותרות ובטבלה ומציבים מטרה. בזמן הקריאה עוצרים בתחנת העצירה ומסמנים מספרים ומילות מפתח. אחרי הקריאה עונים לפי שלושת העומקים: פני המים (מידע גלוי), צלילה (בין השורות) והמעמקים (חיבור לחיים ועמדה אישית).
- כשמחשבים רווח, כדאי לכתוב על הלוח 'מה שנכנס פחות מה שיצא', ולבקש מכל תלמיד ותלמידה להמציא דוגמה קטנה משלהם. בטקסט הטיעוני מסמנים בצבעים שונים את הטענה, הנימוקים, טענת הנגד וההכרעה ('השאלה היא איך'), ומקיפים את המחברים.
- מרחב בטוח: כסף הוא נושא רגיש, ויש משפחות שמתמודדות עם קושי כלכלי. לא שואלים כמה כסף יש בבית, ולא מבקשים לשתף בסכומים אישיים. מותר לענות על דוגמה בדויה. השיעור הוא תמיכה ולמידה, לא טיפול. כל דאגה, למשל לחץ כלכלי, ניצול בעבודה או מצוקה, מעבירים להיועצת. אפשר גם להזכיר לפנות לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

הכוונה לשאלה הפתוחה – חנ"מ

כל בחירה של שבב היא תשובה נכונה. אפשר להרחיב בשאלה מכוונת: 'מה צריך לקנות כדי למכור את זה?' (הוצאה), ולחזור על המשפט: מה שנכנס, פחות מה ששילמתי, הוא רווח.

מפתח תשובות למורה – חנ"מ. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	לימונדה 🍋
2	הכנסה 💰
3	רווח ✅
4	1. נכון 2. לא נכון 3. נכון
7	<p>🏛️ כסף מלקוח ← נכנס; 🍋 קניתי לימונים ← יצא; 🗑️</p> <p>קניתי כוסות ← יצא; 🏠 שילמו לי ← נכנס</p>
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

לפני	בזמן	אחרי
<p>מסתכלים מה רואים בתמונה?</p>	<p>קוראים לאט שורה ועוד שורה.</p>	<p>מספרים מה קרה?</p>
<p>חושבים על מה הסיפור?</p>	<p>מסמנים מילה קשה – עיגול.</p>	<p>מרגישים מה אני מרגיש/ה?</p>

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי	מפתיע אותי	לא הבנתי	משפט חשוב	מילה לא מוכרת
------------	------------	----------	-----------	---------------

רשימת בדיקה לקורא/ת

☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט קצר עם תמונות

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
	לימונים	
	כוסות	
	כסף	
	דוכן	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

אני

- מה אני חושב/ת? 🧡 •
- מה אני מצייר/ת? 🎨 •

השאלה שלי: 🗣

מרעיון לעסק: יזמות וכסף
חנ"מ 🌱

צלילה

חושבים

- למה? 🤔 •
- מה מרגישים? 😊 •

השאלה שלי: 🗣

מרעיון לעסק: יזמות וכסף
חנ"מ 🌱

פני המים

מוצאים

- מי? 👤 •
- מה קרה? ❓ •

השאלה שלי: 🗣

מרעיון לעסק: יזמות וכסף
חנ"מ 🌱

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

לימונים	
כוסות	
כסף	
דוכן	
הוצאות	
רווח	

הטקסט · טקסט קצר עם תמונות

דוכן הלימונדה שלי

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט קצר עם תמונות. 🍋 שתיתם פעם לימונדה? מה צריך כדי להכין אותה?

הניחוש שלי:

מילון קטן

לימונים 🍋

כוסות 🥤

כסף 💰

דוכן 🏪

הערות שלי 📝

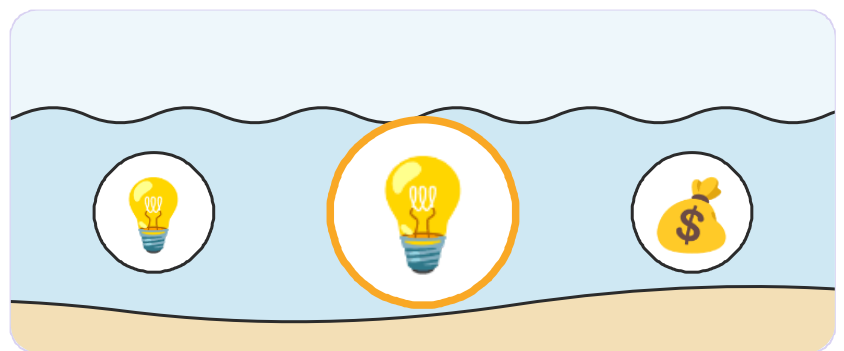
1 אני מוכר/ת לימונדה. 🍋

2 כסף שנכנס = הכנסה. 💰

🛑 **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן?
מה לדעתכם יקרה עכשיו?

3 שילמתי על לימונים וכוסות = הוצאות. 🛒

4 מה שנשאר = רווח. ✅

שאלות לפי עומק · חנ"מ

דוכן הלימונדה שלי

שם:

חלק א' - שחייה על פני השטח

קראו ומצאו את התשובות בטקסט.

תמונה ומילה

פני המים · כתוב בטקסט

1

מה אני מוכר/ת? (הקיפו את התמונה הנכונה)

בובה

פיצה

לימונדה

תמונה ומילה

פני המים · כתוב בטקסט

2

כסף שנכנס הוא: (הקיפו את התמונה הנכונה)

בלון

הכנסה

הוצאות

תמונה ומילה

פני המים · כתוב בטקסט

3

מה שנשאר הוא: (הקיפו את התמונה הנכונה)

רווח

כוס

לימון

שאלות לפי עומק · חנ"מ

דוכן הלימונדה שלי (המשך)

בדיקת פרטים

פני המים · כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון ✗
אני מוכר/ת לימונדה. 🍋	☐	☐
כסף ששילמתי על לימונים = הכנסה. 🛒	☐	☐
מה שנשאר = רווח. ✓	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים · כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מחסן מילים: הכנסה רווח בלון

1. כסף שנכנס = _____.

2. מה שנשאר = _____.

חלק ב' - צלילה

חושבים ומחברים בין המילים. 🤔

סימון בטקסט

צלילה · בין השורות

6

מסמנים בטקסט

• הקיפו את המילה "רווח" בטקסט.

שאלות לפי עומק · חנ"מ

דוכן הלימונדה שלי (המשך)

מיון וארגון

צלילה · בין השורות

7

מה נכנס ומה יצא? – גזרו והדביקו במקום הנכון

יצא

נכנס

קניתי כוסות

קניתי לימונים

כסף מלקוח

שילמו לי

קישור מושגים

צלילה · בין השורות

8

מתחו קו בין הציור למילה

א. הוצאות

ב. לימונדה

ג. רווח

ד. הכנסה

1.

2.

3.

4.

שאלות לפי עומק · חנ"מ

דוכן הלימונדה שלי (המשך)

מארגן גרפי

צלילה · בין השורות

9

כתבו או ציירו: מה קניתי ומה מכרתי?

מכרתי (הכנסה) 💰	קניתי (הוצאות) 🛒

חלק ג' - מעמקים

עכשיו תורכם: מה אתם חושבים ומרגישים?

העברה למקרה חדש

המעמקים · מעבר לשורות

10

על מה דניאל ישלם?

מקרה לבחינה: הדוכן של דניאל 🔍

דניאל רוצה למכור עוגיות. הוא צריך לקנות קמח וסוכר.

כתיבה ונימוק

המעמקים · מעבר לשורות

11

מה אתם רוצים למכור?

ציורים

עוגיות

לימונדה

עציצים

צמידים

שאלות לפי עומק · חנ"מ

דוכן הלימונדה שלי (המשך)

כלי חוסן

המעמקים · מעבר לשורות

12

חבר/ה לא מכר/ה כלום בדוכן. מה תגידו? כתבו: "אני כאן איתך" 🤝 (מ – מחויבות)

ייצוג חזותי

המעמקים · מעבר לשורות

13

ציירו את הדוכן שלכם. מה תמכרו בו? 🎨

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת מה זה הכנסה 💰
			אני יודע/ת מה זה הוצאות 🛒
			אני יודע/ת מה זה רווח ✅

כרטיס יציאה

מרעיון לעסק: יזמות וכסף • חנ"מ

שם:

כיתה:

תאריך:

1. הכנסה היא ____ 💰

2. דבר אחד שקונים לדוכן: ____ 🛒

3. איך הרגשתי בשיעור? 😊 😐 😞

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה · מרעיון לעסק: יזמות וכסף · חוברת
תלמיד לחנ"מ

